www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 4. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 6 січня 1932. VOL. XL. No. 4. Jersey City, N. J., Wednesday, January 6, 1932. THREE CENTS.

РІЗДВЯНА КОЛЯДА НА РІДНУ ШКОЛУ В СТАРІМ КРАЮ.

ГУВЕР ВЗИВАЄ КОНҐРЕС ДО ПРИСПІШЕННЯ ДОПОМОГОВОЇ АКЦІЇ

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер звертається до конґресу з проханням приспішити вирішення способів ліквідації теперішньої депресії. Президент каже, що держава знаходиться тепер у такім грізнім положенню як підчас якої великої війни і треба поступати як в часі війни, себто треба залишити партійні спори, а взятися ратувати край.

Президент предложив конґресови ратунковий плян, в якім стоїть на першім місці справа основання фінансової корпорації з капіталом $2,000,000,000, котрий служитиме для влекшення кредиту для промислу, хліборобства й праці.

Республіканські й демократичні лідери запевнили президента, що конґрес вирішить предложені ним справи в дуже скорім часі.

ДЕМОКРАТИ ВИСТУПАЮТЬ З НОВОЮ ТАРИФОЮ.

ВАШИНҐТОН. —Демократичні представники в конґресі є тої думки, що годі їм змінити теперішню тарифу, коли сенат має републиканську більшість. Зате хочуть вони вже тепер перевести деякі зміни. Ото домагаються, щоби президентови відобрати право зменшати чи підносити цла на підставі звітів тарифової комісії, а хочуть це право передати конґресови. Далі домагаються установлення постійної міжнародньої тарифової комісії й „дорадника консументів", котрий заступав би загал населення на нарадах тарифової ради.

ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ВІДСТУПЛЕННЯМ ВІД ЗОЛОТОЇ СТОПИ.

ВАШИНҐТОН. — Нюйорський банкир Отто Кан, зізнаючи перед фінансовим комітетом, подав, що ніяка сила не може в теперішнім положенню довести Злучені Держави до відступлення від золотої стопи. Могли би вони тільки самі це зробити, ідучи за приміром інших держав, і думаючи в той спосіб облекшити економічне положення краю. Кан каже, що нема гіршого нещастя для держави ніж допускати до цього, щоби зпід праси виходили щораз свіжі гори паперових нот.

ГІСТЕРІЯ ПРИЧИНОЮ ОБНИЖЕННЯ ВАРТОСТИ БОНДІВ.

ВАШИНҐТОН. — На запит, що за причина, що чужинецькі бонди впали так низько в ціні, відповів банкир Отто Кан, що тасама гістерія публики, яка підганяла бонди без причини тому кілька літ вгору, тепер їх у такий самий спосіб пхає вдолину. І це є причиною, що навіть вартість добре забезпечених бондів Злучених Держав впала на 15%.

СТИМСОН ВИМАГАЄ САТИСФАКЦІЇ ВІД ЯПОНІЇ ЗА ПОБИТТЯ КОНСУЛЯ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту одержав уже від американського посла в Пейпінґу точні відомости щодо побиття американського консуля Кулвера Чемберлейна японськими жовнірами.

Секретар стейту Стимсон не є задоволений виправданням японського ґенерального консуля в Мукдені й домагається сатисфакції від японського уряду. Дотичне домагання передано японському амбасадорови у Вашинґтоні.

РОЗДАВАТИМУТЬ ПШЕНИЦЮ БЕЗРОБІТНИМ.

ВАШИНҐТОН. — У сенаті перейшла резолюція, якою уповажнено Федеральну Фармерську Раду роздати потребуючим Американцям 40,000,000 бушлів пшениці. Можливо, що пшеницю роздаватиме Червоний Хрест. Уряд має заплатити за цю пшеницю Федеральній Раді $16,000,000.

Сенатор Бора був за роздачу пшениці, але заявився проти того, щоби її брати від Фармерської Ради. Він радив закупити пшеницю прямо від фармерів, щоби допомогти фармерам і безробітним.

ВЖЕ ПО РЕВОЛЮЦІЇ.

МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Революція, яка вибухла в Арґентині, зістала зліквідована за один день. Ворохобники здобули одно місто Паз, а позатим населення краю віднеслося до них рівнодушно.

КАЖЕ, ЩО ГУВЕР НЕПОПУЛЯРНИЙ.

ЩИКАҐО. — „Ди Рекфорд Реджістер-Ріпоблик", републиканський часопис, який видає Рут Ґенна Мек Кормик, заявився проти евентуальної поновної кандидатури Гувера на президента. Часопис каже, що треба вже раз відступити від звичаю, що того, хто є президентом, іменується наново новим кандидатом на президента, а треба глядіти за чоловіком, котрий найбільше відповідає на те становище, на яке його ставлять.

Рут Мек Кормик заявила, що Гувер втратив серед народу популярність і з тим фактом треба републиканцям числитися.

ГОРЯТЬ СВІЧКИ...

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Співають, бо далеко їм,
Далеко, брате, дуже...
Прийшли... Боже! Де наш дім?...
Лише колядка тужить.

Лише колядка та сама,
І ті самі звичаї,
А люди. Люди де? Нема...
Де лялися?... Не знаю...

Колядка чайкою літа
Від Дунаю до Дону.
Колик прийде година та,
Що вернемо до дому?

І де той дім, де наш хором,
На тисовім помості?
Чи те, що предкам було сном,
Прийде до нас у гості?

Чи сядем, браття, по хатах,
Як гаяли до вечері,
Й відложимо журбу та жах,
Надії втворим двері?

Не даром пісня тисяч літ,
А може й більше тужить, —
Далекий шлях, великий світ,
Не тратьмо віри, друже!

— — — — — — — —

Горять свічки, синявий дим
Снується попід стелю, —
Думки твої біжать за ним
У батьківську оселю.

Богдан Лепкий.

ВАҐОНИ КОЛЯДУЮТЬ

(Різдвяний спогад).

Чорна, як домовина, ніч. Вогка, холодна і вітер. Такий вітер, що морозить усе, що тоненькими гострими пальцями пробирається крізь одежу і боляче врізується в нерви...

Ніде нікого — тільки темна ніч, мов ні землі, ні неба нема, тільки темінь і вітер.

Стація?

Хіба це була стація, після того, як вісім разів переходила з рук до рук, а кожний робив собі з неї бастіон і впоперек шин накладав трупів, щоби тамтой не переїхав?

Це не була стація. У день оббиті стіни, що лячно зівали отворами вікон і вирвних дверей, а ніччю вітер висвистував по ждальнях і козаком перескакував вікно.

Десь далеко-далеко хтось вистрілив і вітер приніс гук.

Враз — з ночі й вітру вискочило світло. Тускле, слабеньке — мов боялося чого.

Світло посунулося до руїни, ближче, ближче, за світлом потягнулася льокомотива і рейки застогнали під вагою коліс.

(Вам цікаво, чому рейок не зірвали? Не було часу! Раз ті, раз тамті!).

На стацію, соплючи втомою, заїхав поїзд.

Ш-ш-ш! — стануй!

(Ви прийняли до того, що кондуктори, вискакують, викликують стацію, на пероні рух, хтось кричить: „Двигар!" Тріскають двері. Готов? Готов!).

А цей поїзд заїхав тихо-тихо, мов боявся ночі й вітру, і станув. Де приїхали? Не знати. Звідки? Не цікаво. Чому ніхто не висідає? Добре, але хто має висідати? Чому ніхто не виходить зі стації?

Хто має виходити? Машиніст — 40 ступнів гарячки, всежири 40 і більше. На льокомотиві, в самій машинерії, згасла маленька синя лямпочка. Світло ліхтарні, що ледви блимала перед льокомотивою, згасло, мов велитенське око замкнулося.

Машиніст всунувся в кут залізного корита і задубів. Комин льокомотиви сапав, як дикаличний.

Поїзд-примара приїхав до стації-примари і станув.

Але ні. Це не поїзд-примара. В останньому і найхолоднішому вагоні заговорило щось (світло у вагонах давно погасло) і почало співати:

(Може то тільки вітер приніс здалека пісню, з тих давних, щасливих днів?).

Бог предвічний...—

Голос був слабий, хворий і несміливо продирався у пітьму ночі. Голос був спалений гарячкою...

Бог предвічний...—

...вічний — підхопив другий хворий голос і оба обнялися, як друзі...

Вітер злісно заскавучав і заторохкотів по криші вагону (40 Mann oder 6 Pferde): Хто сміє темінь і вітряну тишу перебивати?

Але голос, спалений гарячкою голос, не втих. Зате піднялося ще чотири і взявшись за руки, перескочили до другого вагону:

Прийшов днесь
Із небес...

Так, прийшов. В таку саму темну ніч, як був мороз і вітер, прийшов, І таксамо костенів од холоду...

Щоб спасти люд свій [весь...

Так, щоби спасти. Щоби не було таких холодних, темних і вітряних ночей, щоби стація була нерозбита і на льокомотиві не догасало полумя.

Прийшов, щоби 263 тифозники не замерзали у вагонах на долівці, в судорогах гарячки...

І утішився...

Це вже третій вагон співає, а вітер казиться, що хтось руїнам сон перебиває, гуляє по дахах, підпирає, дужі плечі під стінки вагонів і впихає тонкі пальці у щілини попри двері.

Але вагони не слухають. Вагони починають співати: четвертий, пятий, шестий. Спів перескакує, хворий, вриваний, слабкий, з вагону до вагону:

...Де ви йдете?

Ми ідем в Вифлеєм!

Так! У Вифлеєм ідемо. Оце йшли, але шлях такий довгий, важкий, набитий терням скалками розірваних стрілен. Шлях покритий снігом, а ноги босі, попухлі й на плечах кріс — тягар такий...

І повернемся!...

Повернемся! То дарма, що ніч, що вітер, що всі в гарячці, ще ось в тих одинацяти вагонах, закинених на дно моря пітьми, цілий 6-тий курінь Галицької Армії.

Це вже семий і осьмий вагон співає і девятому передає. Серед темної ночі, серед вітру, вагони колядують.

(Десь там, в країні казки, в Батьківщині, стара мати і дружина плаче на рукав, а під вікно хлопці пустили кольорову звізду підняли і дзвінками голосами):

Іншим путем повернули...

В дорозі...

Так! Іншим путем. Вони такої путі не надіялися. Вони навіть не знають, що це за путь, на яку затягнула їх стара, вигасла льокомотива, що дише останніми ковтками пари.

Вони сподівалися, що у ясний день увійдуть до Вифлеєму і сталевими шоломами вдарять чолом Правді — вони навіть не мріяли ніколи, що путь буде така темна, чорна.

Погану, безбожну,
Безвстидному Іроду
Не повідали.

Ні! Ніколи! Вони Іродови не піддалися. Може правда вже й загинула, як дітей у Вифлеємі били, але вони Іродови — ніколи. Свідоцтво вони — що та Правда жила...

Це вже одинацятий вагон співає. Це вже цілий поїзд, Чорний, темний поїзд, що заїхав на зруйновану стацію — колядує.

І на льокомотиву пнеться колядка, перескакує через неї, розсвівається з замкнених дверей по рейках, до руїн припадає...

Машиніст підносить голову. В льокомотиві вже ледви жевріє. В його черепі вогні. Йому здається, що вигаєле вогнище колядує і він прилучується хворим, замерзлим голосом:

Слава Богу заспіваймо!...

(За те, що дав нам силу і можність терпіти і терпінням заслугувати в Нього на Велику Долю).

Він піднімається, розпростовує руки, мовби звізду тримав, і вдається йому, що він хлопець:

— Колядуйте! Вчіться! Ще, ще! Гідемож колядувати туди (Царгород показує рукою), і туди (Персія) і туди (Москва) і туди...

— Заколядуємо так, що подивуються...

— Ще раз, ще! — і йому здається, що вагони, це його хлопці ровесники. — Хай усі чують! Ще у нас не колядували так, як ми сьогодні!...

Слава Богу заспіваймо —

Вітер, що шарпався нервово біля вагонів, заслухався. Руїни задивилися. Ніч мягку кирею завісила над поїзд...

...Тисячу коляд, зі сіл, з міст, зі схлипаних грудей і з чорних вагонів серед пітьми, звязались у вінок і полинули до стіп Бога Правди, що народився в той день...

Анатоль К.

НАПАДИ НА УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ У СОЙМОВІЙ КОМІСІЇ

ПОЛЯКИ НАЗИВАЛИ УКРАЇНСЬКУ ПОСОЛКУ МІЛЕНУ РУДНИЦЬКУ НІМЕЦЬКОЮ АҐЕНТКОЮ Й Т. П.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Підчас засідання соймової освітньої комісії у Варшаві знову відбувся огидний випадок, коли польські посли зневажали й ображали українських послів. На знак протесту проти такого поведення послів, а також того, що предсідниця комісії, п. Яворська, не покликала своєчасно тих послів до порядку, українські посли залишили освітню комісію.

Образа українських послів відбулася в часі обговорення внеску опозиційних польських послів у справі биття шкільних дітей учителями державних шкіл. Внескодавці стверджують, що вчителі вживали тілесної кари, щоб примусити учнів в минулому році посилати на остров Мадейру Пілсудському картки з поздоровленням з нагоди його імени. Посолка М. Рудницька зголосила підтримку цього внеску зі сторони українського клюбу, бо українські діти в польських школах терплять від побиття їх учителями ще більше від польських. Посолка ствердила, що з наказу шкільної влади польські вчителі примушували українських дітей писати картки Пілсудському на Мадейру.

Коли посолка М. Рудницька почала порівнювати стан шкільництва в Польщі зі шкільництвом у царській Росії та в Німеччині, а також згадала про страшну „пацифікацію", то з лав польських послів урядового бльоку почулися ріжні образливі викрики, як наприклад: „німецька аґентка", „нікчемниця", „спілка ендецько-українська" й т. п. Посолка М. Рудницька не скінчила своєї заяви й відмовилася від слова. Посол Великанович зложив формальний протест в імени українського клюбу й українські посли залишили освітню комісію. На місце заступника предсідника комісії, яке призначене для Українців, голосами урядового бльоку вибрано волинського хруня, посла Богуславського.

ЕПИСКОП ХОМИШИН І ҐО. НАЗАРУК ПОЛІТИКУЮТЬ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Польська ґазета „Век Нови" подає, що станиславівський епископ Хомишин разом зі станиславівським нотарем Мельниковичем та редактором „Зорі", д-ром О. Назаруком, вели політичні розмови з польським міністром Перацьким та бувшим львівським воєводою, відомим пацифікатором Галичини, Наконечніковом-Клюковським.

Для цих розмов усі три їздили до Варшави. Про характер розмов нічого не відомо, крім того, що вони торкалися політичних українсько-польських взаємовідносин.

ЯПОНЦІ ДАЛІ НАСТУПАЮТЬ У МАНДЖУРІЇ.

МУКДЕН (Манджурія). — Японська армія й воєнна фльота беруть спільну участь у звільненню півдня Манджурії від здезорґанізованих китайських воєнних частин. До Тієнціна й Фучова післано японські підкріплення для тамошніх японських залог, бо протияпонська аґітація Китайців викликає небезпеку для Японців, що мешкають у районах тих китайських міст.

Японський штаб у Манджурії поставив перед воєнний суд тих жовнірів, що побили американського консуля на вулиці Мукдена. Уряд і воєнна влада просять Злучені Держави вибачення.

РОСІЯНИ ПОБИЛИ КИТАЙЦІВ У ЇХ МІСТІ.

МУКДЕН (Манджурія). — У Харбіні червоні й білі Росіяни обєдналися для боротьби проти Китайців, які знущаються над безборонними російськими біженцями, користуючися тим, що нема держави, яка заступиласяб за них. Останніми днями китайська поліція закатувала на смерть одного російського хлопчика за те, що він голодний украв хліб у китайського торговця.

Це послужило сиґналом до повстання проти Китайців Росіян, які проживають у Харбіні в числі 100,000 осіб. Білі й червоні Росіяни обєдналися й напали на представників китайської влади. На вулицях міста зявилися барикади. Майже голіруч маси повстанців розброїли китайську поліцію й війська, що були прислані проти них. Повстанці домагаються усунення китайської адміністрації з міста.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерси Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В ДЕНЬ РАДОСТИ

Прийшло Різдво. І ми відриваємося хоч на хвилину від нашої буденщини, яка в теперішніх часах є дійсно дуже сірою, і мріємо. Кождий по свому, але мріємо. Бо важке сьогодні життя для нас в Америці, а ще важче є воно для наших рідних у старім краю. Таке важке це життя, що не одному прямо не хочеться жити і на цей світ глядіти. Бо, поминувши родинні чи особисті клопоти, безробіття та економічна кріза особливо даються в знаки українському робітникови в Америці. А наших братів у рідним краю, крім матеріяльних недостатків і нужди, добиває ще сваволя наїздників, бо сидять там і на сьогорічне Різдво у ляцьких чи московських тюрмах наші найкращі сини, на котрих уже видано засуди смерти, та котрі в той день, коли народилося життя, правда і радість, готуються розпрощатися з життям тому, що надто любили свій край і цю правду, яку проголосив Той, що тому 1931 років народився.

Та хоч великою журбою покритий цілий світ; хоч ми, Українці, може найбільш прибиті тою журбою; то всеж таки в день Христового Різдва радується цілий світ і радується кожда українська хата. І в тім саме ота таємна сила Свята Різдва. Воно начеб відповідало людській психиці, вічному бажанню людської душі: вірити в відродження, в поступ, у зворот до кращого, в побіду ідеї й правди. Отсеї саме віри людство не хоче дати собі вирвати, бо без цього сподівання в зміну на краще, в остаточну побіду світла і правди, булоб неможливе й не вартувало би жити.

А народження великої Христової ідеї, її переслідування і її остаточна побіда, окуплена смертю Христа, є саме тою великою заохотою, яка викрешує іскру надії навіть у найбільш прибитого чи нещасливого.

Попри Різдвяний сентимент з традиційними звичаями, піснями і родинними споминами. звязує отже людину з Різдвом глибша тайна людської душі: бажання вірити, що варто добре і чесно жити і варто за правду й ідею постояти, бо вони заважують і кінець-кінцем побіджають. Важко вправді прибитим великим горем і тим, що голодують та стогнуть в ярмі окупантів, повірити в таку побіду, але скільки то тяжче булоб жити, якби в нас не було навіть цеї Різдвяної надії!. Тому треба надіятися, треба вірити і треба боротися, щоб наші надії могли сповнитися, щоб суспільне життя поліпшилося та щоб наш рідний край став вільним.

Д-р Остап Грицай.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

В РІЗДВЯНИХ колядах **України,** які належать до прикрас і цінностей скарбу нашої мистецької культури таксамо, як і всі інші пісні **українського народу,** не зазначується ніщо так особливо, чітко і послідовно, як саме момент **людської радости** з рождеством Дитятка Ісуса. — Нова радість стала, яка не бувала — кажеться тут між іншим — нова радість світу обявилась, небо і земля нині торжествують, повні безмірної радости, весела новина проноситься світом з Вифлеєма, Бог предвічний народився, зійшовши з небес, щоб побачити люд свій вірний і втішитися ним, і не треба людям більш сумувати, а скакати з утіхи.

„Літь у мир і повідайте,
Що це родився Божий Син;
Небесну радість сповіщайте,
Що сяє зорею з вершин —"

співається теж в одній українській різдвяній вірші **з XVII. ст.,** зложеній якимось бурсаком з нашої славної тоді **Київської Академії,** і це тільки один із символів тієї різдвяної радости людини, коли наш нарід по прадідному звичаю своєї Рідної Землі заставляє на Свят-Вечір святочно прибрані столи що найкраще підібраними стравами. Христове Різдво, Вифлеємська зоря. Пречиста, схилена над Божим Дитятком, убогий вертеп, розмолені пастирі, звірята, що надихують небесне немовлятко своїм теплим віддихом!... О, хто з нас, хто з людей у християнськім світі взагалі, всилі призабути коли ті блаженно вщасливлюючі хвилі, хвилі найчистішої радости, що звязалися в нас навіки з Різдвом, **святом Мира й Любови?** Оце ось навіть бурхливий хаос модерного великого міста з його міліонами душ, з його всепоглоючим поспіхом та невмолимо жорстокою боротьбою за істнування, навіть цей грізний великоміський хаос, кажу, стає привітливший для людського ока, коли його буруни розкочуються в чарівному світлі різдвяних вистав. І так слухняно-покірно, ніби повинуючись волі розкритих небес, стихає ще завжди і той розгуканий великоміський хаос сучасности, коли світом знову раз пронесеться відвічна пісня святої радости життя:

— Христос рождається!

Христос — це несмертельне сподівання і надія, все наново грядучий і визволюючий Месія страдаючих життям, засмучених істнуванням.

Отак прийшов він тому дві тисячі років на світ, щоб сотворити людям нову радість життя, стоптану імператорами старинности як подвижниками немилосердної деспотії. І так Месія і сьогодні для нас пресвяте слово великого, горесно нетерпдячого дожидання. Бо та радість життям, про яку так незабутньо співали нам наші коляди, та радість життям нині, в сучасного людства, така потоптана і зруйнована, як може ще ніколи від часів Христа. На вершинах культури XX. в., ми сучасні, гірш загрожені в нашім істнуванню, ніж колись, за часів найтемнішого варварства. Бо в часах темного варварства була у світлоносців людства саме хоч надія на Месію, на визволення, на поступ, на культуру й на творче, й одушевлені тією надією світлоносці народів мали силу трудитися, страждати й геройсько гинути за визвольний ідеал. Але сьогодні ми вже дві тисячі літ після того, як прийшов на світ божеський Месія, як почалось визволення поневолених во імя великої рівности, і як поступ і культура і творче досягнули в людства найвищих вершин, а проте **трагедія людського істнування** ще ніколи не давалась відчувати так усесильно, безпощадно й загально, як тепер. Розвал, руїна і банкрот це в найріжніших відмінах страшне знамя нашого часу. Ми почуваємо, як двотисячліття буділя вселюдської культури сучасного хитається у своїх основах і розпадається під нашими ногами, але проти того, як неспокійний вулькан усе наново загрожуючого нас розвалу, ми дедалі щораз більше безпомічні, не лиш як одиниці, але і як цілі громадянства і народи. Проти господарського й політичного розвалу таксамо, як морального й чисто душевного. Хитаються наймогутніші держави світу, найбільш закріплені соціяльні лади й установи, і прориваються усі загати всякої традиційної моралі. Так начеб і справді призначено було звалюватись у порох руїн тисячеліттям дотеперішнього, а наступати на нас тисячеліттям нового майбутнього.

Але якого?

Справді:

Який це Месія, який це Христос рождається? Перемога якого Духа звелить радости життя обявитися зруйнованому світові знову?

Так з глибин болючого дожидання на станицях **боротьби за істнування** доводиться питатись усім народам, а зокрема нам, Українцям, нині.

Адже між усіми культурними народами світу ми ті, яким убивче трійло чотирократної чужинецької неволі омертвлює сьогодні гірш, ніж коли, пречисте джерело життєвої радости. І колиб і справді мало сповнитися колишнє віщування великого французького вченого **Ернеста Ренана,** підкріплене нині зрештою німецьким ученим Шпенглером, віщування по думці, що майбутнє людство належатиме головним чином до народів славянських, то може культурнотворче завдання України в ідучій історії народів не тільки у власнім визволенню з ярма чотирократної неволі. Миж **знаємо з історії минулого гаразд, що упродовж довгих-довгих століть не Москва і не Польща були оборонним валом Европи і християнства на европейському Сході, а Україна.** І якщо нині, в часі загально-світового хаосу, що кипить на розмежу між теперішністю і майбутнім, **большевицькій Москві призначена ще раз роля диких Монголів як носіїв найстрашнішого варварства, загрожуючого всій культурі людства,** то саме завдання України в тому, щоб двигнутись оборонним валом проти московського Монгола і **спасти від большевицьких орд не тільки власну землю, але й західну Европу.** І якщо нині нужденна Польща — заборола найстрашнішої культурної темряви, кровожадної деспотії на найстарший лад та морального банкроту, з яким можеться рівнати хіба тільки стареча гниль большевицької царсько - капіталістично - кріпацької культури, то й протиляшні роля України — це роля оборонниці не тільки власного краю, а й культурних добутків людського духа. Розуміють це нині добре передові народи західної Европи, ось як Німеччина та Англія, присвячуючи **українському питанню** ту пильну увагу, завдяки якій воно сьогодні **одно з найактивніших політичних питань світу.** І воно певне, що те важливе історичне завдання важко загроженім Сході Европи доведеться сповняти Україні навіть і тоді, коли Москва і Польща, знищивши в себе з одної сторони гидру большевизму, а з другої підсуддини, мали вступити в ряди культурних народів Европи та причинитись зі своєї сторони до перемоги славянства в майбутньому. Це так. **Погідна, життєтворча радість істнуванням, така потоптана і зруйнована нині під напором ще завжди і щораз грізніше розхвильованого післявоєнного хаосу, вона відродиться, обявиться світові новим Рождеством, новим приходом Месії тільки тоді, коли думка всехристіянської культури світу буде здійснена народами по замислам ідеального здруження і збратання вщерть.** Бо тільки повне **схристіянізування людських громадянств,** значить співпожиття по засаді взаїмної пошани нації до нації, взаїмної допомоги та оборони, взаїмного розуміння та співчування, взаїмної творчости та культурного змагання, тільки таке схристіянізування світу всилі спасти нас сьогодні від дальшого розвалу, руїни і банкроту.

І тому боротьба проти всякого роду большевизму, антихристіянського, варварського, народи поневолюючого большевизму це нині розпучлизе зусилля всього світу таксамо, як наша боротьба проти кровожадних наїздників в роді Ляхів. В цій боротьбі є ще одно вікопомне змагання Христа з Антихристом. Хто переможе? Любов і Мир, радість життям і творче, чи вбивча темрява большевицької тюрми і підпливаючої кровю помордованих трупарні?

Майбутнє виявить. **Але ми, Українці, ми будемо в цій боротьбі хрестоносцями культури християнства, не тільки як оборонці европейського Сходу, але і як громадяни рідної нам української нації.**

Бо не здійснивши вщерть Христового заповіту повного **здруження і збратання людей в околі власного громадянства,** ми, Дорогі Земляки, не зможемо ніколи довершити успішно і всеціло нашої боротьби з большевицькими ордами та ляцькими людоїдами. Попри всі наші політичні групи, партії і напрями **мусить в нас бути один спільний шлях, на якому всі партії малиб обєднуватися всеціло і без решти — а саме шлях, що веде до визволення зпід кормиги чужинецьких наїздників.** Збройного визволення **всилу несхитної, нічим ні ніким непорушної боєвої волі народу.** Так — під прапором **Незалежної, Самостійної Соборної Української Держави** мусимо оконечно здружитись і збрататись усі, якщо та наша вольна держава має врешті стати великою дійсністю. І поки те збратання видержить вогневу пробу збройного бою, намагаймося випробувати його тривкість на **фронтах громадянської роботи** в допомогу нашій українській культурі:

Жертвами на Рідну Школу, на Просвіту, на Українських Інвалідів та на всі культурні потреби народу. А кожна жертва, кожна наша перемога на тому громадянському фронті — це світлий прообраз оконечної перемоги на фронтах боєвих.

Дорогі Земляки!

Не співаймо лиш про нову радість, колядуючи з Різдвом, не покладаймо всієї нашої надії на прийдешного Месію, а **творім собі нову радість життя,** може різдво народу подвигами, — **дійсними, позитивними, видимими досягненнями** визвольних змагань і наперекір чужинецьким наїздникам. **Тоді обновимося, тоді всетворча радість життям сповнить наші душі вщерть.**

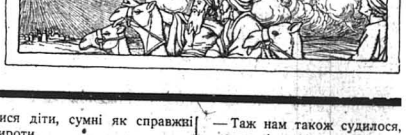

Светозар Чорович.

РІЗДВЯНА КІСТОЧКА

На великім подовгастім полумиску пожовтіле, наче віск, ще красується святочне печене порося. Від нього вгору піднімається легка, майже прозора пара та розливається в повітрі спокусливий запах.

Господар Дмитро Глухач, опянілий тим запахом, схопив великий ніж, вбив його в порося коло передньої правої ноги та зручно відрізав цілу шиночку. Потім нагнувся над полумиском і став обрізувати мясо. Підчас тієї роботи не всилі був побороти спокуси, та двічі-тричі поклав у рот по шматочку мяса. Пообрізуване мясо зложив на полумиску, а в руці лишилася йому лише сама кістка.

Не думайте, що він захотів зісти цю кістку. Боже борони! Він лише хотів, як усі побожні люди, що вірять у давні, патріярхальні звичаї та обичаї — побачити, що йому скаже різдвяна кісточка, бо ця кісточка з різдвяного печеного поросяти вміє цікаво випророкувати: який буде новий рік, яка буде погода, та чи будеш здоровий...

Він поставив кістку проти сонця, прижмурив очі та став приглядатися їй наскрізь.

Та чим більше глядів, тим більше й більше мінявся на лиці. Румянець, що звичайно прикрашував його лице та уміолоджував, став зникати. Лице помало стало прибиралуватим, як цитринову краску. Він увесь задеревів, наче втратив свідомість. Дивно глядів на всю свою родину.

— А що там? — перша спитала господиня переляканим, тоненьким голосом.

— Погано! — відповів він і показав кістку, на якій виднілася червона пляма.

— Диви, ось тут мари — каже він — це хтось умре. Бачиш, які великі, чорні — себто я помру.

— Мовчи, Бог з тобою — сказала жінка і хреститься. — всеж долішня губа їй опала та задріжала, як це все бувало, коли вона збиралася плакати.

— Як можу мовчати, коли так виразно бачу мою смерть! Колиж приходить смерть, годі мовчати... Ти гадаєш, що вмерти так легко, як зісти шматок печені?

І Дмитрові також задріжали губи, а вуси затанцювали. Більше не хотів він глядіти ні на полумисок ні на печеню, хоч і дуже любив горячу перепровину і з апетитом, мило прицмоктуючи, їв її, — так що вуси по три дні бували потім повні застиглого товщу. Та тепер він не міг здержатися від плачу.

Колиж господар випустив сльозу, то всі діти й жінка, як глянули на нього, також узялися плакати, охкати та голосити — так що замісць звичайного веселого співу: „Рождество твоє, Христе Боже наш!" у кімнаті чути було лише високі та низькі голоси, що виводили: „а-а-а" й „о-о-о"!

Та небаром Дмитро прийшов до себе. Витер сльози рукавом сорочки та голосно сказав:

— Досить! Нема хісна з плачу!

І, наче на команду, всі перестали плакати. Відсунулися від полумиска з печенею та, як велів звичай, поставили серед хати обідовий стіл, по середині його поклали полумисок з поросятем, а на ньому уставили горнятко з застромленою у нього вязанкою воскових свічок, обіллепних позліткою та червоним шовком і посиканих пшеницею. Дмитро, як голова родини, взяв горіючий огарець і став засвічовати свічки. Треба було тепер співати і він старався виконати це, та з грудей йому виходив приглушений, дріжучий, тоненький та слабий голос, що колихався як полумя свічки.

Опісля усі поздоровили його з Різдвом Христовим. Дмитро поцілувався з молодшим синком, а потім сумно похилив голову.

— Це востаннє — сказав він. — Більше ніколи не стрічатимемо разом Різдва. Доля судила мені вибратися в далеку дорогу, відкіля до вас ніколи вже не вернуся.

Всі тяжко зітхнули. Дмитро пояснив присутнім, що ті, котрим іще судилося жити, повинні їсти... Родина послухала, а що після плачу вони виголодніли, то стали їсти порося так, що аж за вухами лящіло.

За кілька хвилин на ґанку почулися кроки, двері в кімнату відчинилися. В дверях показався животище Петра Дроні, а за ним небаром угловата голова Миколи Бухея.

— Христос родився! — озвалися оба в один голос.

Ніхто їм нічого не відповів. Вони підійшли ближче, порозмівали роти із зчудовання та тупо гляділи один на одного.

В куті на отомані лежав Дмитро та вдумчиво глядів нібито в якусь дірку в стелі, начеб ждав, що відтіля появиться архангел Михайло з мечем в одній та з вагою т другій руці, як це його зображають на образах.

Дмитрове лице пожовкло, лише очі були червоні, наче в куропатви, від довгого плачу. Невподалеки від нього сиділа його жінка, а довкола неї збилися діти, сумні як справжні сироти.

Петро та Микола збентежилися. Не знали що їм думати, не то, щоби слово вимовити...

— Що це з вами? Ради Бога?... — перший спитав Микола після довшої мовчанки.

Дмитро здрігнувся, начеб почув приказ архангела, звернув голову до гостей. Коли пізнав своїх найліпших приятелів, дав їм рукою знак, щоби вони сіли. Потім трошки підвівся, глянув на них і жалісно похитав головою.

— Пчх... яка це біда приключилася вам? — спитав Петро, який підчас розмови пчихав раз-у-раз...

Дмитро глибоко зітхнув.

— Нічого, братіку, — сказав він тихо, начеб уже вмирав — я вже так начеб на тому світі... Мені судилося лишити вас. Може бути, що ми вже востаннє бачимося.

— Пчх!... я нічого не розумію... Пчх... Розповідж виразніше. Ти... пчх! — все говориш про якісь... пчх! нещастя.

— І краще, що мене не розумієш... А вас обох я лише глядів у стелю, вижидаючи попрощу... Знаєте, люди ми, як яви усі люди... може бути, я вас колинебудь обидив, то ви мені простіть...

Петро й Микола знову глянули на себе. Дивним їм здавалося, що Дмитро нараз на Різдво зсунувся з глуздів.

Дмитро вгадав їх думку та знову жалісно кивнув головою.

— Мені судилося вмерти... — сказав він протягаючи слова.

— Таж нам також судилося, — заприміти Микола.

— О, ваша смерть не така, як моя!... Ви ще вспієте багато різдвяних поросят зісти, а я, нещасний, не буду вже їсти ніодного. Це мені кісточка сказала.

— Кісточка?

І приятелі більше не допитувалися. Знали, що все мусить відбутися, як заповіла різдвяна кісточка.—Хай Бог простить гріхи твої та прийме душу твою до царства небесного, — сказав Микола та зняв шапку — Я тобі все прощаю — та ти ніколи не обидив мене.

— Пчх!... що вдієш, братіку? — додав Петро — всі ми... пчх! з землі та в землю обернемося. Лише ти не забувай про нас і в гробі... себто на тому світі!

І старі други щиро розцілувалися.

— Ах, братіку, — жалівся Дмитро — не так то легко вмерти... А жінка... а діти?...

Гості не могли більше видержати. Встали та вийшли.

Дмитро й дальше лежав і глядів у стелю, вижидаючи попрощу. Знаєте, люди ми, як яви архангела.

І тут йому прийшло на думку, що архангел кожну душу важить на вазі. І його душу також поставить на вагу, а коли вона буде тяжча ніж зерене пшениці — то це знак, що вона грішна, згрішила перед Богом і тому не може йти деінде, лише... ах! у пекольний котел. Дмитро задріжав на таку думку. Став у голові перебирати всі свої гріхи, які лише

ЖЕЛАННЯ ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО ПЕРЕСИЛАЄ ВСІМ ЧЛЕНАМ І ЧЛЕНКИНЯМ У. Н. СОЮЗА
Головний Уряд У. Н. Союза.

З НАГОДИ СВЯТА РІЗДВА ХРИСТОВОГО ЖЕЛАЄ ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ „СВОБОДИ" ВСЬОГО ДОБРА
Редакція і Адміністрація Видавництва „Свобода".

ДО ЗЕМЛЯКІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ І В КАНАДІ.

Місяць січень це час, коли в Рідному Краю обходять родинне свято Різдва Христового.

Під впливом зовнішніх обставин, під впливом внутрішньої сути українського народу — змінився і спосіб святкування. З давніх часів остався тільки церковний обхід незмінений. Щоденні злидні змінили домашній обряд. Пропала давна веселість, безжурність; пропав родинний спокій. Їх місце заняла мужеська зрілість, розвага, виглядання Великого Майбутнього. Цеж бо народини Вічної Правди.

Сусідська і родинна гостинність перемінилася постановою всенародньої волі — в ЖЕРТВЕННІСТЬ на найважнішу народню потребу, на „Рідну Школу". Бо свято Різдва Христового — це в першій мірі свято дітей, а „РІДНА ШКОЛА" — ЦЕ МАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ. Тому навіть малі колядники, новорічні „сівачі" та йорданські щедрівники складають для неї свої різдвяні дари.

Українська Іміграція не має змоги серед змінених життєвих обставин обходити це свято традиційно. АЛЕ МАЄ ЗМОГУ Й ПОВИННА ОБХОДИТИ ЙОГО СЕРЦЕМ, ДУХОВИМ ОБЄДНАННЯМ з матерями, батьками, сестрами, братами. Вони осталися там, за океаном; щоби земля не пропала; щоби нація не втратила права на істнування. Вони, ці наші найдорожчі, наші друзі і приятелі боряться особисто не тільки з невигодами, не тільки з безмежними недостачами, але й за ІДЕЮ.

Їм треба помогти; щоб не уходити для народу за померлих, для яких у Святу Ніч лишається останки страви.

В цей місяць від ряду років складала Іміграція дари для „Рідної Школи" на коляду. Напевно зложить їх і цього року, тимбільше, що це рік її 50-літнього ювилею, тимбільше, що з НОВИМ РОКОМ ВСТУПАЄ „РІДНА ШКОЛА" В НОВЕ ПІВСТОЛІТТЯ З ШИРОКИМИ ПЛЯНАМИ НАЙБІЛЬШОГО ЗНАЧІННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД — ВІРИТЬ У ВАС.

ЛЕВ ЯСІНЧУК,
делеґат „Рідної Школи" на Америку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СВЯТИЙ ВЕЧІР.

Свята на еміґрації. Спомини. Наші звичаї. В чужій неволі.

І знов надходить свято Різдва Христового, свято радости бідних і багатих, щасливих і горем прибитих, старих і молодих; свято, яке український нарід, деб він не жив, обходить від віків дуже торжественно, зберігаючи свої давні звичаї. По світовій заверюсі сотки тисяч нашого народу розбрились по цілій кулі земській і вони обходять це свято лише згадкою про минуле. До них належимо і ми, американські еміґранти. Нас в Америці особливо журить те, що наші звичаї з приростом нового покоління, якому ми замало любови вщипили до наших звичаїв — помалу забуваються. Правда, що важко святкувати в Америці з нашими дітьми з усіми прадідними звичаями, так, як наші батьки святкували з нами, але святочні спомини, які ми у своїй памяти принесли з рідної землі, всеж таки треба передавати молодому поколінню в отсей Святий Вечір.

А чиж може бути кращий спомин, як це, що в часі народження Христа воскресала Українська Держава, що в цей день ще недавно сотні нашого узброєного війська машерували під жовто-блакитним прапором вулицями міст, а в день Йордану стріляли з гармат і крісів. — Такі моменти ніколи не забуваються, бо лиш раз за цілі століття ми святкували Різдво у вільній державі, як вільний нарід і вільними устами витали себе взаїмно словами: Христос раждається. І раділа ціла Україна, раділи еміґранти, що давно лишили свою Вітчину, а з нею свою молодість; дехто свою долю, а дехто недолю...

В день Рождества полинимо знов думками під наші рідні, соломяні стріхи, там, де колись ми разом з родиною засідали до Господньої вечері та приготавляємо собі давні звичаї, які ми тут затратили.

Бувало цілий піст старі і молоді приготовляються до цього свята, а вже найбільше раділи діти підростки, що дістануть нові одяги, ялинку, дарунки та підуть з колядою. Треба розповісти, як то засідали до вечері в день Рождества, як зачало темніти на дворі, а на небі показалася перша зірка. Ось голова родини, батько, або найстарший син, вносить вязанку соломи, вязанку сіна і „дідуха". Переступивши поріг, говорить: „Дай, Боже, на щастя на здоровля ті свята опровадити, других дочекати, радости, веселости рік від року на многая літ — Христос раждається". Славіте Його!—відповідає ціла сімя. Відтак ставить „дідуха" в кут, а діти розстелюють солому по долівці і радісно бавляться. Часом дідусь або бабуня, пригадавши давну молодість, і собі з дітьми побавляться. Цеж Святий Вечір! Мати розстелює сіно на столі, накриває чистим обрусом і ставить свічку, застромлену у три або чотирираменнім, деревляним павуку. Сімя, святочно одягнена, засідає за стіл, а мати або невіста приносить „кутю" (варену пшеницю, приправлену медом і маком) у великій мисці або макітрі, а в другій посудині розжарені вуглики, присипані ладаном, або сушеним ялівцем, і підкурює перше кутю і передає до рук кождому з родини, а вкінці ставить під стіл. По молитві голова родини набирає в ложку кілька зеерен куті і кидає по кутах або до стелі, щоб пшениця родилася. По пшениці дають двапацять страв, одну по другій, і запивають яблочним соком або вином; мало коли горівкою... Запах ялівцю, ялинка, прикрашена „позолоченими" овочами, блискучими баньочками, цукорками, горіючими свічками, дідух, солома і загальний святочний настрій перетворюють хату у Господню святиню. А ціле село в часі вечері ніби завмирає в тишині. По вечері всі колядують та забавляються. Дівчата і парубки виходять на подвіря і „калатають" ложками. Де відізветься собака, там є їх будучий муж або жінка.

Колядники ходять попід вікна з колядою: збирають на школу і читальню, а брацтво на церкву. Хор звичайно ходить із скрипкою і басом або цілою капелею і колядують на „пунти": раз хор, а раз музики, або разом. Далеко, далеко по морозі несеться наша стара коляда: „Бог предвічний", а голос скрипок то дріжить, то ніби плаче і знов зливається з піснею в одну чаруючу мельодію і здається, що ціла природа оживає. Інші перебираються за Ірода, суддів, жидів і пяниць і грають комічні штуки, або ходять з вертепом. На його долівці виставляють рухомі фігурки: богача, жида, смерть, чорта і т. і., які при помочи „актора" грають гарні й поучаючі представлення. Так серед забав минає ціла ніч, а на Різдво ціла громада йде на „Велике Повечеря" до церкви. По обіді йдуть до читальні читати та забавлятися. Свята тревають три дні.

На Йордан батько з дітьми ходить з кропилом і кропить навколо хати, стайні і стодоли. Діти несуть закусуванці (хліб з маком) і на кождім розі будинку ломлять хліб і їдять.

Наш обряд, звичаї, обичаї і вірування являються шкідливими для Ляхів і Москвитів, бо вони перешкаджають їхнім асиміляційним і заборчим плянам. На Україні не вільно ходити з колядою, бо це є в них „нарушенням публичного спокою"! Не вільно відправляти богослужень зі всіми нашими формами, ані панахид по поляглих борцях, бо це називається „контрреволюцією", якої московські сатрапи так дуже бояться.

Нині, замісць святкувати в своїх хатах і церквах, будуть наші люди сидіти, як цигани, по колективах тай слухати „лекції" большевицьких аґентів. Нема тепер на Україні ідилічного, родинного життя, нема оспіваного Шевченком села і біленьких хаток, лиш „колгоспи", „сельбуди"; є „компартія", є обдерті і голодні люди, „чорніщі чорної землі", є тисячі українських каторжників, що масами гинуть на Соловках. Ніякого нещастя в нас не бракує, бо там загосподарився московський злодій, а по другому боці Збруча ляцький розбишака. Так, як тому 1931 років Ірод казав вирізати сорок тисяч невинних дітей у Юдейській землі, щоби між ними вбити Спасителя, так і представник, але не поганського, лиш християнського народу, Пілсудський, каже мучити і вбивати наших невинних людей, щоби між ними вбити і цих вільнодумців, спасителів народу нашого, що во імя заеад Христових ратували свою Вітчину. Інших запакували у страшні, холодні тюрми, де вони до нині мучаться. Із цих грізних мурів, ізза залізних кратів буде долітати до нас в день Рождества могутнє, але сумне „Бог предвічний".

Та прийде час, коли розсипляться тюрми народів, упадуть пута, щезнуть кордони, забрязчать знову козацькі шаблі й у вільній державі, так як у 1919 році, заграють наші гармати: Христос раждається!

Р. Т. Пристай.

міг пригадати собі. Правду сказати, нікого нема без гріха, Та дрібні гріхи прощають, коли великих нема. Дмитро вдарився по чолі та пригадав свою записну книгу, в якій записував крамничних довжників і поборгований крам. Книжка ще все таки з гріхом... і то порядним, себто його доволі, щоби він дістався діявлом в кіті.

Дмитро зірвався, схопив книгу, яку все мав біля себе, та став її перелистовувати.

Очі його впали на першу сторінку:

„Хасінові Техтеріванові з Богодалі дав для продажі 300 ока жита по 18 шоладів... 540 сот. Він заплатив готівкою 100 сот. Винен 440 сот.

Дмитро зупинився та подумав:

— Жито я купив по 8 шоладів, а продав по вісімнацять. Це нечесно... Можнаб і по тринацять...

Поправив і став дальше переглядати:

„Маленький Тома з Невесіла: 400 ока кукурудзи по 17 шоладів 170 сот., 2 ока кави 40 сот., 5 ока цукру 30 сот.

Дмитро похитав головою. І тут несправедливо. Цукру було троха більше ніж чотири ока, а записав пять... І кукурудзи не було стільки.

Тепер піду на базар і розглянуся, як там інші справи... — каже він сам до себе, коли скінчив переглядати та справджувати записну книжку. І підвівся з канапки.

У дверях хати обернувся, поклонився перехрестився та пішов дальше. Якжеж зробив усього кілька кроків — став уже жалувати; бо запримітив, що кожен, кого стрінув, глядів на нього якось дивно та здивовано. Начеб уже кожен знав про нещастя, яке навістило його нещастя, яке навістило його тай кожен жалів його. Він добре запримітив, що два на нього так жалко глянули, начеб говорили до себе: „Прийми Боже, душу його!" Йому знову захотілося плакати і справді, може бути, він заллявся би сльозами, колиб припадково попри нього не пройшов Іван, той Іван воскобийник, що продає свічки... Той Іван глянув на нього якось так весело, всміхнувся, начеб радів, що з нагоди його смерти продасть кілька ок свічок.

Дмитро розсердився.

— Підляка, негідник, — продумав він — радіє чужою смертю. Нібито заботаєтіє від тих кількох ок свічок. Підлість! ледащо!...

І в цюж хвилину Дмитро дав би був багато, дуже багато, щоби лише пімститися на Івані, — та тепер йому не ялося приймати зайвий гріх на душу.

— Ах, колиб я міг хоч трошечки торкнути його, лише так, злегенька... щоби йому хоч одну печінку відбити... Так, колиб лише воно не закодило моїй душі — заплакав би він і його мати сьогодні, — шепче Дмитро.

Коли дійшов до Драгановового вугла, побачив трох прошаків. Пристанув і на велике їх здивування дав кожному з них по сотнику. Тут йому прийшов на думку й Мірко Григорович. Він ворогував з ним через якусь дурничку. Мірко на жарт зловив Дмитрового кота та відрубав йому хвіст, а Дмитро за ніщо в світі не міг глядіти на куцого кота.

З того між ними прийшло до великої суперечки та лайки, що закінчилася прочуханами. На щастя не було ніяких надзвичайних наслідків. Лише й стільки, що Мірко вибив Дмитрові два зуби, а Дмитро вирвав Міркові вус і набив йому на чолі ґудза завбільшки волоського горіха. І більше нічого! Всеж таки відтоді вони ніколи не сходилися; як стрінулися, один одного не здоровив, а ганьбили один одного потихеньки, ледви чутно, бо булоб якось не теє, колиб привіти ввійшли в звичай.

Одначе Дмитро не хотів кидати цього світа не помирившися з Мірком. Тому він ішов до Міркової хати.

— Ще один гріх менше буде, — тихо говорив він, увіходячи в двері.

— Гей, господарю, — крикнув він голосно вже з порога.

— Прошу, — відізвався Мірко та зірвався на стрічу гостеві. Та коли два старі вороги станули проти себе, оба мовчки гляділи один на одного.

Мірко не хотів вірити, що перед ним, у його хаті, стоїть Дмитро, а цей останній дивувався сам собі, як він сюди попався.

Вкінці наче отямився, підійшов до Мірка та простягнув до нього руку. Привіталися.

— Брате Мірку, ми небаром розлучимося, — почав Дмитро — я відійду до вічного дому!... Прости, забудь, що оба сварилися.

— Бог простить тобі, брате, — відповів Мірко. — я чув, братіку, від Петра про твою гірку долю і мені було дуже жалко тебе. Я не думав, братіку, що ти прийдеш до мене. Спасибі тобі...

Потім оба помирившись зайшли в маленьку кімнатку та сіли при столі. Мірко приніс вина та налив у склянки.

— На здоровля, брате! Випемо за нашу нову приязнь! — сказав він.

Оба випили до дна. Для Дмитра це була перша скляночка від самого ранку і він зараз відчув, начеб який бальзам розлився по всьому тілі, розгрівав та заспокоював його затрівожене серце.

— Давай ще по одній, — каже він тихо.

— Ось воно, брате, ось — притакує Мірко. — Ця скляночка за спокій твоєї душі. Як будеш умирати, брате, то краще, коли не жалітимеш, що не вспів випити вина!

Дмитро взявся пити. І за кожною склянкою почувався все бодрішим і сильнішим. У грудях йому збиралося приємне тепло, яке начеб то виганяло смертельний жах, що був заволодів ним... Він уже не боявся... Серце його змякло наче вата і він став жалувати, що йому прийшлося розставатися з життям.

Жаль йому було приятеля, жаль усього.

І сам він, не знати чому, обняв Мірка та став його цілувати.

— Як мені бути без тебе? — зітхав Дмитро.

— Тобі це легко буде, а ось мені нелегко буде бе тебе тут оставатись — постогнував Мірко.

Дмитро зібрався йти додому. Встав, ступив раз, та ноги не слухались і він усім тілом упав у дверях.

— Смерть, брате! Ось вона, — простогнав він і впав горілиць. Сподівався, що зараз пічне вмирати.

— Ще ні! — вспокоює Мірко — вино дуже сильне...

— Ні, не вино, а справжня смерть, справді! Я пізнаю, я чую... Все ходором ходить перед очима, колихається та скаче... Он і святий Микола на образі наче хитається... Смерть!

Мірко не слухав його більше, обіймив його та підняв на ноги. Спираючись один на одного, оба вийшли на вулицю. Заточувалися і гойдалися то в цей то в той бік.

— Диви, як заганяють качки! Бач, як нажльопалися! — каже якийсь прохожий.

—Ось який це світ, — жалко хлипаючи, бурмоче Дмитро. Вони думають, що я пяний, а не знають, що мені ще приходиться пройти...

Вкінці прийшли до Дмитрової хати, як-так вийшли сходами та ввійшли в кімнату.

— Нумо, братіку, вмирай тепер полегоньки, а я небаром прийду, — сказав Мірко та вийшов. Він ішов додому заточуючись, ноги вгиналися під ним.

* * *

Дмитро ще живе й усе виждає смерти й усе випиває та прощається з життям. Чотири роки вже минуло від цього щасливого пророцтва різдвяної кісточки, та він усе впевнене, що кісточка ніколи не бреше й пророцтво повинно рішучо сповнитися.

(З сербського переклав М.Н.)

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ В НЮ ЙОРКУ! ПОЗІР!

Grand Banquet and Ball

GIVEN BY THE

UKRAINIAN DEMOCRATIC CLUB, INC., AND WOMEN'S AUXILIARY

OF NEW YORK COUNTY

SUNDAY, JANUARY 10th, 1932

at The Webster Hall, 119-25 East 11th St., New York, N. Y.

COMMENCEMENT AT 4 P. M. ADMISSION $3.00

Український Демократичний Клюб улаштовує БЕНКЕТ в честь свого шановного предсідателя пана Володимира Ф. Вагнер, який много причинився до спопуляризовання імени Українського Демократичного Клюбу на рівні з другими політичними організаціями місту Ню Йорку.

В програму бенкету входять: бал і концерт підчас спільної вечері, в котрім возьмуть участь визначніші українські артисти як і американські актори з Бродвею.

Підчас вечері будуть промовляти українські бесідники як і вищі американські урядники та представники політичних Клюбів. 1,3-4,6

Комітет.

УВАГА! ШАМОКІН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ГРОМАДА В ШАМОКІН І ОКОЛИЦІ ОБХОДИТИМЕ В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-го СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

59-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ РІДНОЇ ШКОЛИ

в ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, CORNER CLAY & SHAMOKIN ST., SHAMOKIN, PA.

Початок в годині 7,30 ввечір.

На концерті ювилейний реферат виголосить делеґат Рідної Школи п. ЛЕВ ЯСІНЧУК.

Високоповажаних Громадян з Mt. Carmel, Kaiser, Kulpmont запрошуємо. — Комітет. 3-4

ВСІ НА ВІЧЕ! ВСІ НА ВІЧЕ!

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ З ФИЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ!

ТОВ. ІМ. Ю. ГОЛОВІНЬСКОГО, ОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ, ВІДДІЛ 12, ЗАКЛИКУЄ ВСІХ УКРАЇНЦІВ НА МАСОВЕ

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ ПІД ОКУПАЦІЄЮ ПОЛЬЩІ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 10-го СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 849 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.

Початок в годині 1.30 пополудни.

Будуть говорити п. О. РЕВЮК, який недавно вернув з краю, і Н. ГРИНИШИН по анґлійськи.

Нехай не буде ні молодого ні старшого Українця і Українки, які сидять би вдома 10-го січня 1932. — ВСІ НА ВІЧЕ!

Польський терор, який почався на Українських Землях ще у вересні 1930 року, дальше шалює. Польські зайді нищать польською державною поліцією відновили середновічні тортури над нашими братами і сестрами. Чи такими звідомленнями чужих нечуть задоволе, крови спиваються в жилах. Чи можемо мовчати, ми, сини і доньки відвічного козацького, українського народу? — Ні! — Ми мусимо подвести наш голос протесту против рогатого польського пекельного хама, котрий, доставши свободу, забув, що російська нагайка кровавила його тіло за те саме хотіння волі, якої так дуже прагне український нарід.

Тому всі до протесту! Близчі і дальші. Нехай 10-го січня знова запишеться днем могучого протесту з тисячів українських грудей. 4-5

Young American Boys and Girls of Ukrainian descent, we are directing your attention to the article printed by "Manchester Guardian" and reprinted by Ukrainian newspaper "Svoboda" Dec. 28, 1931. Read it! And then, we are sure, you will also come to voice your protest against the outrages of Polish Huns of 20th century. There will be at this meeting one of your kind, who will speak to you in English.

Управа „О.Д.В.У." ч. 12. 4-5

УВАГА! ВІЛКС БЕРРІ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Вифлеємська Ніч

сценічна ораторія в 4-ох діях, а в 6-ох відслонах

:——:——: відограється :——:——:

ДНЯ 10-го І 17-го СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

В ГАЛІ ЦЕРКОВНІЙ, НОРТ РИВЕР СТР. ВІЛКС БЕРРІ, ПА.,

в годині 7-ій ввечір,

ЗАХОДОМ ЦЕРКОВНОГО ХОРУ ПРИ ЦЕРКВІ УКР. КАТОЛ. СВ. ПЕТРА І ПАВЛА, ВІЛКС БЕРРІ, ПА.

Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ЖІНОЧА ГРОМАДА В НЮ ЙОРКУ

— уладжує —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 9-ГО СІЧНЯ (JAN.) 1932 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-219 EAST 9th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок точно в годині 6-тій ввечір.

Вступ 50 центів. 4-5

Запрошується нюйоркських Громадян до численної участи

ПРИЛЮДНА ПОДЯКА

Помимо великої кризи ми цего року зробили майже два рази більше бизнесу чим минулого року. Наших сім урядників працювали кождого дня і часами поза урядові години. За подвоєність нашого бизнесу в зинутім році належиться щира подяка не кому іншому, а тільки нашому громадянству за таке щире поперття.

При нагоді Рождества Христового ми отсею дорогою складаємо всім нашим громадянам сердечну подяку, желаємо Веселих Свят і Щасливого Нового Року. Дай Боже, щоби в 1932-гім році доля нас всіх поліпшилася і запанувала серед нас всіх згода і братерська любов.

ЗА АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО

322 Норт 8-ма вулиця, Філядельфія, Па.

АНТІН ПАШУК, голова.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА ПИШИТЬ ДО НАЙНОВІШИХ ЦІННИК КНИЖОК.

РУХ ВО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

Н. С. ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, кн. 118, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбувуться в неділю, 10 січня, в годині 4-ій пополудни. Буде справоздання з цьогорічної праці і вибір уряду на 1932 рік. Проситься членів виповнити заделести, бо документи будуть суспендовані. — Мих. Сарадин, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, кн. 62, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 січня, в годині 10-ій полудни. Проситься всіх членів прибути на означений мітинг, бо є дуже важні справи до полагодження. Додатково проситься членів вносити свої заделести, бо вкладки до головної каси У. Н. Союза мусятьсь висилати, а тов. каса вичерпана. — Не виношайте на то мітинг, коли заплатите кару після свого тута. Обовязком є кождого члена старатись привести кого другого нового члена. — Карпо Кренецький, предс.; Іван Данько, кас.; П. Кроковський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", кн. 69, повідомляє, що новообраний уряд на 1932 рік як слідує: Н. Ковбасник, предс.; Н. Василишин, заст.; В. Пацирський, фин. секр.; І. Прийма, заст.; М. Ликтей, рек. секр.; І. Сливак, заст.; Ів. Ваврик, кас.; Ст. Ваврик, заст.; І. Бобельський, заст.; Ст. Ваврик, опікун хорн.; І. Бобельський стар. — Я. Заблацький, трустеї; Ф. Левко і Ст. Шевчук, госп. ґрал і пропонують: Н. Василишин, планер; Ів. Ваврик в Ню Йорку будеться в суботу, 9-ій, о годині 8-ій ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 East 6-та вул. Місячні мітинґи будуть відбуватись в другу суботу по першім. Тому, що фінансовий секретар мешкає в Дередж Сіті, то в разі якоїсь тут кореспонденції маєм зложити на адресу: Ів. Ваврик, секр. Пр. Лиск, 1429 Чанлот Стр., Бронкс, Н. Й. — Е. Парницький, фин. секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. Тов. ім. Вітовського, кн. 258, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 10 січня, в годині 3-ій пополудни, в домі Ф. Нейлайдін ул. На сей мітинґ має кождий член прибути. Бо буде звіт праці і контролюрів за 1931 і вибір уряду на 1932 рік. Будуть також і інші важні справи. — М. Шаповал, предс.; Г. Миндалик, кас.; П. Ізмелик, секр.

ГРАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, кн. 24, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів, що мінимні збори будуть відбувати в другу неділю по першій, в годині 2-ій пополудни. Слідуючі збори відбудеться 10 січня, під ч. 323 — 2-га ул., в годині 1-ій і 2-ій пополудни. Проситься членів вповнити свої заделести до 1931 р. Додатково напоминається, щоби вносити свої доки, а ті члени, що ще не вносили своїх вкладок, нехай привезуть з собою. Не прислане до секретаря, 851 N. 4th St. — Гр. Григорчук, предс.; Н. Бурак, кас.; Мих. Туркот, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, кн. 209, подає до відома, що тут на 1932 рік вибрано слідуючі: Андрій Андрейко, голова; Николай Заверн, кас.; Василь Новоторо, секр.; Теодор Ледель і Іван Попик, контролюри; Іван Кроманський і Дмитро Корнуш, заст. членів; Іван Корнуш, фин. секр. Збори будуть відбувались в другу суботу по першім у кождій місяці. Слідуючі збори відбудуться 9-го січня, в годині 7-ій вечір. Обовязком є кождого члена прибути на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодженя. Додатково проситься членів, що їхали на Україну, щоби вернули до нашого відділу, котрий може залучитися з нашим відділом. — Е. Запорожець, голова; Е. Гриник, писар; Г. Окладський, скарбник.

ЮНІОН, Н. Дж. Тов. ім. Т. Шевченка, кн. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячні мітинґи відбудуться в неділю, 10-го січня, точно в годині 1,30 пополудни, на Ґрудей Ґлен, 559 Морґон Ейве. Проситься, щоби всі члени були присутні на сім мітинґу, бо цього дня приступить до приєсти і також інші важні справи до полагодженя, котрі не були доконані на попереднім мітинґу. Проситься довгуючих членів вирівняти свої довги. — Микола Мулко, предс.; Прокіп Балотий, кас.; Василь Новак, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. Дж. Бр. св. Петра і Павла, кн. 257, повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в суботу, 9-го січня, в годині 7-ій вечір. Проситься членів вповнити свої заделести, бо є дуже важні справи до полагодженя. — С. Федович, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Запомогове Тов. Дністер, кн. 361, повідомляє всіх своїх членів і подавачів вкладів, що місячні збори відбудуться в суботу, 9-го січня, о годині 8-ій вечір, в У. Н. Домі, 217-19 East 6-та ул. Кождий член має бути присутний на сей мітинґ, бо це є правильний збори, тому всякі запавші уряди на сих зборах, будуть підновлювані. Не виконаєсь членів обов'язане після статута. Новий уряд на 1932 рік є: Е. Гузар, голова; Й. Чемринський і Н. Юркевич, заст. голови; Д. Костишин, рем. секр.; М. Боднар, фин. секр.; М. Новоторович, кас.; І. Вовчайчук, заст.; М. Гуцалюк, Ант. С. Демянчук і Н. Шуст, кондиц. членів; Н. Лемешко, П. Сапрыкин, Ів. Фурик, трустеї; Н. Артус, Ів. Гулька, П. Соколодинський, М. Войтенко, І. Ст. і А. Сватак, інші члени; М. Олексін і І. Савицький, бібліотекарі; М. Прибула, Ів. Ушитко і Д. Ільчо, госп. сали; В. Бучинський і Д. Сенькін, контрольні; Д. Ільчо і І. Савицький, спец. секр. — Е. Гузар, гол.; Д. Костишин, рек. секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. Тов. ім. Т. Шевченка, кн. 349, повідомляє, що на річним мітинґу 13 грудня вибрано слідуючий уряд на 1932 рік: П. Волошин, предс.; Олекса Ґудзак, заст.; Микола Дісний, фин. секр.; Дмитро Федина, кас.; Леон Мартинюк, контр. Мітинґи будуть відбуватись в другу неділю по першім. Слідуючий мітинґ відбудеться 10 січня, точно в годині 2-ій пополудни, в Ліберти Голл при Мейн ул. Обовязком є кождого члена на сей збори явитись.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Сим повідомляється членів Бр. св. Василія, кн. 439, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 січня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 610 С. Америкен Стр. Тому, що на сей збори буде справа залуки Братства і Товариства, приступлює кождого члена явитись. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої заделести, бо інакше стратять членство. — І. Сорока, предс.; Ст. Ковальчик, кас.; Ів. Бугай, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Мир, кн. 324, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 січня, в годині 3-ій пополудни, в домі Укр. Громади на 23-тій і Брайн ул. Уряд на 1932 рік є слідуючий: Гр. Гриґорчук, предс.; Н. Бурак, заст.; М. Гурбак, кас.; П. Максимович, заст.; Мих. Туркот, секретар; Д. Мудрий, заст.; І. Гаєт, Мих. Гнилак і П. Солтанник, контрольори. Приглашається членів, що згадані по з уходом річних зборів, вони мають точно виповнити свої вкладки, бо не хочуть бути суспендовані, або лістати перестрічних листів. З позамісцевих членів тих, що не корегують, тому не є вкладати заклядати за них своїх грошей. Чекаємо або чоп заделести, бо інакше не прислане до секретаря, 851 N. 4th St. — Гр. Григорчук, предс.; Н. Бурак, кас.; Мих. Туркот, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам Тов. Єдність, кн. 163, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 січня. Проситься членів, щоби в неділю, 10 січня, в годині 2-ій пополудни, в домі Ф. Нейлайдін ул. прийти на збори, бо є важні справи до полагодженя. На сей збори вибрано нового дорідчого уряд на 1932 рік. Котрий член не явиться на збори платає кару після устави 5 долярів. — В. Бідий, предс.; Н. Салюк, секр.

БРОЙЛО, Н. Й. Подається до відома членам Тов. ім. Івана Франка, кн. 209, що збори місячні відбудуться в неділю, 10-го січня, в годині 2-ій пополудни. На сей збори має явитись кождий член, бо є важні справи до полагодженя. На сей збори вибрано нового дорідчого уряд на 1932 рік. Котрий член не явиться на збори платає кару після устави 5 долярів. — В. Бідий, предс.; Н. Салюк, секр.

НАНТІКОК (ГАНОВЕР), ПА. Подається до відома всім членам відділу 29, що річні збори відбудуться в неділю, 10 січня, в годині 2-ій пополудни. На сей збори має явитись кождий член на 1932 рік. Котрий член не явиться на збори платає кару після устави 5 долярів. — В. Бідий, предс.; Н. Салюк, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Повідомляється всіх членів Бр. св. Сергія, Укр. Тов. Сич, кн. 282, що місячні збори, котрі звичайно мали відбутись в середину вересня, 10 січня, в вечірні річними згадані збори відбуваються в домі Ковальчика, по ул. Г. Сергія. — І. Лушак, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З віча відділів ОДВУ на визвольну боротьбу.

Дня 20 грудня 1931 р. відбулося протестаційне віче против ляцьких самосудів, з якого чистий дохід у сумі $191 вислане через Обєднання на допомогу дальшій боротьбі з ляцьким наїздником.

Віче уряджено заходом обидвох відділів О.Д.В.У. в Ню Йорку.

В. Дроботій.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда громадянина.

Яків Гаврилко, діяльний громадянин нашої молодшої генерації, як кождого року так і цього не забув з нагоди Різдва за рідний край і переслав до Обєднання $25, призначуючи їх на такі цілі: $10 на боєвий фонд, по $5 на Рідну Школу, інвалідів і „Просвіту".

ВІДДІЛ II-ГИЙ О. Д. В. У. В НЮ ЙОРКУ

З НАГОДИ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО ЖЕЛАЄ ВСІМ ПРИХИЛЬНИКАМ як рівнож усьому українському Громадянству ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ВСІМ ВІДДІЛАМ І ЧЛЕНКИНЯМ СОЮЗА УКРАЇНОК В АМЕРИЦІ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

желає

Головний Виділ Союза Українок в Америці.

ВСЕМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

желає

Ню Йорк, Н. Й. П. СТАСЮК.

---

10 РЕКОРДІВ АВТОМАТИЧНА Безперервна Музика

Виберіть собі десять любих рекордів, покладіть їх на новий рекордний змінник і любуйтеся музикою, не доторкаючись інструменту. Цей новий чудовий RCA автоматичний Радіо-Фонограф Віктора виконає сам усю роботу. Або слухайте любленої вами радіової стації на тім інструменті, який ухиляє всякий шум, котрий міг би закалотити ваше вдоволення.

$247.50 вартости

Девять замиков Супер-Гетеродійного Радія й електрично-передавацький фонограф, який гратиме також нові 15-мінутові RCA рекорди Віктора.

Зайдіть до нашої крамниці, огляньте цей подиву гідний інструмент і зворуште ним свої музичні почування. Невеличкий завдаток і вигідні сплати доставлять його до вашого дому.

НАЙНОВІШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ ВІКТОРА:

V-21065 (Коло млина (Жінка загуляла / Віра Барчанівна і Йосиф Давиденко.	V- 21063 (Танець мого женика (Моя маленька, танець Віктор Укр. Орх.
V-21066 (Полька Цяця-Ляля (Танець Коробушка Давиденко і Цібелан.	V-21014 (Гуцулка з Коломийкою Орх. Апольського.
V-21062 (Марися Полька (Невільник, Вальс Українська Сільська Орх. М. Слободяна	V-21039 (Де грім за горами Марія Гребенецька.
V-21021 (Бог Предвічний, ч. 1 і 2, М. Заузлик.	V-21056 (Канадійський Козак Михайло Кулик.
V-21064 (Моя Паляничка (Іван на току / Віра Барчанівна і Йосиф Давиденко.	V-21035 (Козак для молодих Орх. Слободяна.
	V-21022 (Козак для старих Орх. Слободяна.
	V-21013 (Коханне, Вальс Козел Орх.

Авторизований RCA Продавець

SURMA BOOK-MUSIC CO.

103 Ave. A, New York, N. Y.

(МЕЖИ 6-ою І 7-ою УЛИЦЕЮ).

PHONE: DRY DOCK 4-3752.

Суперечність.

Учитель: Назви мені кілька суперечностей.

Ученик: Тепло і зимно, ночі і день, війна і мир, батько і мати.

Чоловік (блідий з перекуку): Ой, я проковтнув спинку від ковпрця!

Жінка: Бодай раз у житю знатимеш, де дінулася твоя спинка!

Господиня (до наймички, яку приймає на службу): Тобі, вас, Ганю, панство Ваврики відправили тому, що ви підслухували під дверми. Я вас прийму, одначе під умовою, що скажете мені все, що ви в них підслухали.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ до заряду дому і опіки хорої жінки. Голоситися до:

NIKITA KOWSCHOWIK,

179 Dwight St., Jersey City, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

153 AVENUE B,

NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8625.

Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

Д-Р ЮРІЙ ГРИШКО

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ

725 HAMILTON STREET,

ALLENTOWN, PA.

Офісові години: від 9 рано до 8. вечір

Телефон 2-1655.

DR. M. SMITH

перенісся свій офіс під число

8 LIVINGSTON PLACE,

NEW YORK CITY

між 16ою Street (ч. 318 East) напроти нового шпиталю межи 1-ою Ave. і 2-ою Ave.

Telephone: Stuyvesant 5760.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглядинням обстрахів виготовлює контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старорідні патентові і прочі справи.

Herman Turkel

АДВОКАТ І ДОРАДНИК ПРАВНИЧИЙ

51 Chambers St., New York City

ROOM 723. — TEL. WOrth 2-7880.

ЦИВІЛЬНІ, КРИМІНАЛЬНІ І РОЗВОДОВІ СПРАВИ.

Виробляння документів, контрактів і полагоджування всяких других цивільних справ.

ГОВОРЮ ПО УКРАЇНСЬКИ.

УВАГА!

Хто хоче довідатися щось лікового і бути щасливим ціле життя, нехай пише по ілюстрований маґічний каталоґ і пояснення Інтересовані будуть задоволені. Пишіть зараз нині, задукчи кілька марок, до: 2-10

EUROPEAN BOOK SUPPLY CO

1482 W. Division Street, Dept. 30.

Chicago, Ill.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄЗЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Tel.: Orchard 4-2568

NEW YORK CITY

129 E. 7th STREET,

"Не приходіть більше до роботи!"

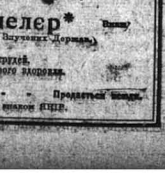

Скаже вам наставник, коли ви не дорівнюєте в праці іншим.

Не дайте йому нагоди сказати до вас. Держіться бодро. Кождого вечера вивчайте сталого старого

Торговельний Пейн-Експелер* Вигляд

Заінтересований у правильності Звучання Англійської

Направте вам мови.

Допомогу простуду через натирання цим грудей.

Забезпечує свою роботу вдосконалювати свого здоровя.

ПЕЙН-ЕКСПЕЛЕР вам допоможе.

35 ц. і 70 ц. Продається всюди.

*Правдивий і зареєстрований знаком ПЕЙН.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮЙОРКУ І НА ОКОЛИЦІ.

Ми робимо гарні похорони

НО $150

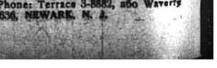

Без різниці чи дальші подорожі, кажіть нам!

Офіс: 438 AVON AVENUE.

Phone: Terrace 3-8882, або Waverly 8-1636, NEWARK, N. J.